

Goldoni cu amintiri mafioate

În cadrul Festivalului Internațional de teatru clasic de la Arad, ediția a XV-a, a avut loc și o premieră a Teatrului „Ioan Slavici”, cu **Slugă la doi stăpâni** de Goldoni, în regia lui Laurian Oniga.

Teoretic, festivalul a început în prima zi a lui octombrie și s-a încheiat în ziua de 24 a aceleiași luni. De la întâi și până la 8 octombrie, însă, Festivalul a constat într-un atelier de mișcare scenică și expresie corporală susținut de actrița Nicole Kehrberger, aceeași care anul trecut a performat în *Studio su Medeea*, un spectacol impresionant din toate punctele de vedere, invitat anul acesta și impresionând la Festivalul Internațional de la Sibiu. Practic, Festivalul a început duminică, 11 octombrie, când pe scena arădeană s-a desfășurat un alt spectacol impresionant, cu *Caligula* de Albert Camus în viziunea regizorului slovac Tomaž Pandur, cu actorii de la Teatrul „Gavella” din Zagreb. În fapt, un alt spectacol „după” autorul consacrat, în care mai mulți actori au devenit pe rând Caligula, totul desfășurându-se pe – să zicem – fondul unei ape care nu spăla nimic. Nu știu ce au făcut actorii români la atelierul lui Nicole Kehrberger, dar tinerii actori croați, sub conducerea slovenului Pandur, păreau niște emuli ai acestei extraordinare și complexe actrițe, păpușărese, artiste de circ. Nu au lipsit aluziile la opere mai cunoscute, cum ar fi jocul cu balonul reprezentând luna, obsesia lui Caligula, amintind o clipă de filmul lui Chaplin, *Dictatorul*, unde acesta se joacă nici mai mult nici mai puțin decât cu globul pământesc. Un spectacol grav, în care mișcarea corporală avea rolul ei important, din care nu lipsea vopseaua roșie abundentă; de parcă Alexandru Dabija ar fi văzut această reprezentare înainte de a concepe partea a doua din *Pyramus & Thisbe 4 you*, numai că în cheia lui Tomaž Pandur lucrurile erau grave, goana lui Caligula după Lună, adică după absolut, fiind cumva întruchipată ca esență a existenței umane.

Până la *Sluga* lui Laurian Oniga, care a constituit, din punctul meu de vedere, finalul Festivalului, s-au mai perindat pe scena arădeană o comedie clasică rusă, *Căsătoria* de N.V. Gogol, spectacol al Teatrului „Jokai” din Békéscsaba, în regia lui Stanislav Anatolievici Moiseev, cu tocmăi rolurile pețitorilor, femeia și bărbatul, date pe mâna unor actori fără haz, *Pyramus & Thisbe 4 you*, într-o seară foarte bună, *Jocul de-a vacanța 9 opțiuni*, de Radu Afrim, după Mihail Sebastian, cu un Ionuț Mateescu și un Ioan Codrea într-o vervă nebună.

Sluga a pus cezura, din punctul meu de vedere, între ceea ce am văzut și ceea ce am scăpat. Urmau: *Trei surori* de la Timișoara, în regia Adei Lupu, un *Turandot* de la Teatrul Clasic „Ioan Slavici” Arad, în regia lui Chris. M. Nedeea, *Tartuffe* de la Arad, în regia lui Dan Vasile, *Scaunele craiovene* în regia lui Kincses Elemer, un spectacol din Ungaria, de la Pécs, *Puștiul*, în regia lui Baliko Tamás, *Leonce și Lena* de la Comedie, în regia lui Horațiu Mălăele, și, finalmente, *Dom Juan. Scenes de sang*, prezentat de o companie franceză, în regia lui Alain Sabaud.

Așadar, *Slugă la doi stăpâni* de Goldoni, în viziunea lui Laurian Oniga, a despărțit Festivalul în două. De la început trebuie să despart și eu viziunea regizorală a directorului teatrului arădean de prestația actorilor. Aceștia s-au agitat mult și bine pe scenă, au făcut mișcare corporală și agitație generală, dar ceea ce s-a auzit mai puțin au fost cuvintele, mai ales ale celor mai tineri. Singurul rol realizat impecabil, cu date evidente ale unei actrițe de comedie, mi s-a părut acela al *Smeraldinei* (Liliana Balica). Cel al doctorului *Lombardi* (Doru Nica), a avut și el momente de comedie autentică. În rest, mi s-a părut că actorii abordează rolurile din afara lor,

cumva, poate, cultural, dar rezultatul rămâne o prestație înstrăinată, dacă pot să spun așa. În rolul-cheie, *Truffaldino*, intra un tânăr actor care învățase rolul în câteva zile, pentru că titularul se accidentase la *workshop*-ul lui Nicole Kehrberger, un actor care putea juca multe roluri de tânăr amoretz sau cine știe ce altfel de tânăr, numai pe acesta nu. Câteva momente bune au avut și cei doi tineri, Cecilia Donat în rolul *Clarice*, și Alex Mărgineanu în rolul *Silvio*. Ca să fiu drept, trebuie să remarc și prestația, pe alocuri de comic autentic, a lui Sorin Calotă, în rolul *Florindo Aretusi*.

Laurian Oniga a văzut spectacolul ca pe unul petrecându-se într-o lume paramafiotă, cu tineri sărutând mâna bătrânului, deși până la urmă se vedește că nu e vorba de *cappo di tutti cappi*. Punctul central al spectacolului trebuia să fie pianul aflat în permanență în mijlocul scenei, la care se petreceau dialogurile importante pentru acțiune, cu actorii cântând mici arii la pian, cu una sau chiar cu două mâini, în tandem. Numai că, uneori, actorii, la cei doi tineri centrali mă refer, cântau *fortissimo* tocmai când aveau de spus câte ceva și, cum, oricum, rostirea lăsa de dorit, nu se mai înțelegea mare lucru din spusele lor. O jonglerie a chelnerilor cu tăvile, aflați în număr de opt, cu șefa personalului nouă, pe scenă eșuează pentru că nu a fost destul exersată. Laurian Oniga semnează și scenografia, punând între sală și scena propriu-zisă două mici bazine cu apă, pe care plutesc corăbioare și unde se descarcă unele mici conflicte între personaje. Muzica și apa trebuiau să compună un spectacol elaborat care, poate, jucat de alții, ar fi devenit unul de referință, mai ales dacă ne gândim că regizorul se distanțează prin mai totul de viziunea obsedantă, pentru cei care l-au văzut, a extraordinarului spectacol cu această piesă al lui Vlad Mugur, de la Naționalul craiovean al anilor '90. Scena e, parcă, aceea din *Piațeta*, cu ecouri ale știrilor la radio, căci avem în față o actualizare care se termină sus de tot, cu doctorul *Lombardi*, fiica sa și noul ei soț, trasând noua față a orașului (Veneția!), după uruitul înspăimântător al buldozerelor care-l dărâmă pe cel vechi, inclusiv restaurantul-hotel în fața căruia eram martorii faptelor de până acum. Dar, de fapt, eu cred că mai e de zidit la acest spectacol, care se poate așeza în timp, mai ales dacă actorii, în speță cei tineri, se vor sili să se gândească și la publicul care, poate, nu știe textul pe de rost ca să se uite numai la mișcare și gestică.

Mircea MORARIU

Un Goldoni vesel

Se joacă destul de frecvent scrierile lui Carlo Goldoni pe scenele românești și cel mai adesea e pusă în scenă ***Slugă la doi stăpâni***, piesă de tinerețe (1748), scrisă în maniera *commediei dell'arte*, comedie de intrigă, cu un comic de situație foarte izbutit dozat. Se joacă mult Goldoni, se joacă mult *Slugă la doi stăpâni*, dar, din păcate, arareori se joacă și bine. În ceea ce mă privește, trebuie să mărturisesc că, după spectacolul antologic realizat pe scena Teatrului Național din Craiova de regretatul Vlad Mugur, nu mi s-a mai întâmplat să văd o montare validă cu binecunoscuta piesă. Nu „ies”, cum se zice, spectacolele cu piesele de Goldoni, nu ies